วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการแสดงออกในบทบาทการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดอุบลราชธานี

FARMERS' SATISFACTION WITH OPERATIONAL ROLE PERFORMANCE

OF TAMBOL EXTENSION AGENTS IN UBONRATCHATHANI PROVINCE, THAILAND

นายอนุศักดิ์ จันทร์มา

เสนอ

บัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาเทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

พ.ศ. 2537

บทคัดย่อ

ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการแสดงออกในบทบาทการปฏิบัติงาน สื่อเรื่อง ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล ในจังหวัดอุบลราชธานี : นายอนุศักดิ์ จันทร์มา ผู้วิจัย : เทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

ชื่อปริณญา

สาชาวิชาเอก : ส่งเสริมการเกษตร

(รองศาสตราจารย์ ดร.นำชัย พนุผล)

93 1 WON 1 2837

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา (1) ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร (2) ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการแสดงออกในบทบาท การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล (3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการแสดงออกในบทบาทการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่ง เสริมการเกษตรประจำตำบล (4) ข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการปรับปรุงบทบาทการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนในจังหวัดอุบลราชธานี รวมทั้งสิ้น 230 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือ แบบสัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจ ของเกษตรกรที่มีต่อการแสดงออกในบทบาทการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ประจำตำบล ซึ่งข้อมูลถูกวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อ การวิจัยทางสังคมศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีอายุโดยเฉลี่ย 49 ปี ส่วนมากมีระดับการศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และมีรายได้เฉลี่ย ต่อปี ต่อครอบครัวจำนวน 23,944 บาท ผู้ให้ช้อ มูลมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพการเกษตรโดยเฉลี่ย 30 ปี สำหรับการได้รับข่าว สารการเกษตร ส่วนมากระบุว่าได้รับข่าวสารการเกษตร และแหล่งข่าวสารที่ได้รับส่วน ใหญ่คือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร โดยมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรโดย เฉลี่ย 3 ครั้งในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา สำหรับความน่าเชื่อถือในตัวเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการ เกษตรนั้น ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลให้ความน่าเชื่อถือต่อลักษณะของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตร ในมิติความรู้จักมักคุ้น มิติความไม่เป็นภัย มิติความเป็นผู้มีคุณวุฒิ มิติความคล่อง ตัว ในระดับมาก

ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการแสดงออกในบทบาทการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลทั้ง 9 ด้าน พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อ การแสดงออกในบทบาทการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในระดับมาก ได้แก่ บทบาทด้านการเป็นผู้ชื้แนะการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ การเป็นผู้นำทาง ด้านวิชาการเกษตรในท้องถิ่น การเป็นผู้ส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร การเป็นผู้ กระตุ้นให้เกษตรกรรู้จักปัญหาของตนเอง การเป็นผู้ชื้แนะให้เกษตรกรเลือกใช้ปัจจัยการ ผลิต การเป็นผู้ชื้แนะลดการเสี่ยงในการประกอบการ การเป็นผู้ร่วมแก้ไขปัญหาของ เกษตรกร การเป็นผู้ถ่ายทอดวิชาการเกษตร สำหรับบทบาทการเป็นผู้ประสานงานนั้นผู้ ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในระดับน้อยเท่านั้น

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการแสดงออกในการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของ ผู้ให้ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่ามีตัวแปรอิสระ 6 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการแสดงออกในการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ซึ่งได้แก่ อายุ ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพการ เกษตร การได้รับข่าวสารการเกษตร การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ความ น่าเชื่อถือในตัวเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และการเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร ส่วนตัว แปรอิสระอีก 2 ตัวคือ วุฒิการศึกษาและรายได้ นั้นพบว่า มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติกับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการแสดงออกในการปฏิบัติงานตามบทบาทของ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลแต่อย่างใด

ABSTRACT

Farmers Satisfaction with Operational Role Performance of Tambol Extension Agents in Ubonratchathani Province, Thailand By Anusak Chanma Degree Master of Agricultural Technology Agricultural Extension)

MaJor Field Agricultural Extension Chairman, Thesis Advisory Board :

Inchai Thampor

(Assoc. Prof. Dr. Numchai Thanupon) $\mathcal{U}_{CY,I}$, 2.3 1.1994

The objectives of the research were to investigate : 1 personal and socio-economic characteristics of the farmers; 2) their satisfaction with the tambol extension agents operationa role performance; 3) factors associated with their satisfaction;

4) the farmers recommendations for improvements in the tambol extension agents operational role performance. The data were collected from 230 farmers who were household leaders by means of interview schedules and analyzed by using SPSS program computer

The results of the research revealed that the respondents had an average age of 49 years and had completed Grade 4 of primary education. The had an average annual family income of 23,944 baht and 30 years' farming experience. Most of the respondents obtained agricultural information mainly from agricultural extension agents and their average contact with agents during the past 6-month period was three times. respondents were found to rely, at a high level, on the dimensions of the tambol extension agents credibility characteristics : sociability, safety, qualification, and dynamic dimension.

It was found that the respondents had a high level of satisfaction with the following aspects of the tambol extension agents operational role performance : advising on efficient use of local resources; local academic leadership; supporting developing farmers' institutions; encouraging the farmers to be aware of their own problems; advising on selection of production factors; advising on business risk diminishing; participating in the farmers problem solving; and transferring technology to the farmers. The aspect of coordinating was satisfied at a low level by the respondents.

The analysis of the relation between the farmers satisfaction with the tambol extension agents' operational performance and their personal and socio-economic characteristics that the six independent variables revealed significantly correlated with the tambol extension agents operational role performance were age, farming experience, access to agricultural information, contact with the agents, trust in the agents. farmers institution membership. The other two independent variables education and income .e. were nonsignficantly correlated with their satisfaction.

1